

Ислом Нури

Савол:

Ассалому алайкум, намозда саждага кетганда аввал кўли билан тушадими ёки тиззаси биланми?

Жавоб:

Sajdaga borayotganda avval ko'rsatiladigan narsalarni emas, balki bizzolalarni ko'yadi. Rasululloh salalluxu alayhi va salam dedilar: « **sizlardan biringiz sajda kilsa to'ya chokkanidek chokmasin**» Buxoriy rivoyat. Tuya cho'kayotganida dastlabki ko'l (oldingi uy) laridan boshlagani sababli yuli bilan birga paydo bo'ldi. payg'ambar salalluxu alayhi va sallam odam sajdaga borayotganda ko'lanini oldindan ko'rishdan qaytdi. Chunki, u shunday kilsa to'ya chokkani kabi sajda kilgan buladi. Xadisning dalolati mana bo'ldi, bu kuyidagi suzni aytganlarga hilofdir: bu xadis avval ko'rolingni takdim kilib tizzalaringga yilmasligingga dalolat kilmaydi. Chunki, tuyya chokayotganida avval tizzasiga yuklandi, Rasululloh salalluxu alayhi va salom esa to'ya chokayotgan a'zolar bilan chkkmasin demadilar ... Agar shunday desalar edi, biz ham balli, biz bilan bog'laning, chunki siz o'zingizni derdik. Lekin Rasululloh salalluxu alayhi va sallam « **to'ya chokkani kabi chokmasin**» Dedilar. Demak, qaytarish odam sajdagiga yikilayotganda birinchi navbatda «tartib» xakida emas, bundan tashqari, «sifat» xakida ekan. Hadisda kiritilgan katta buyruq muloxaza kilgan kishi uchun juda ham oydindir. Ÿzimizni kiynab, ko'p bosh kotib tuyaning tizzasi ko'li (olti oyi) da, u tizzalari bilan yuqilgan deyishimizga xojat yok. Biz bu kabi tortishuvdan bexojamiz. Qaytarish sajda kilayotganda unga yuklangan holda xakida emas, bundan tashqari sifat xakida ekligi ravshandir. Shuning uchun ham Ibn Kayyim -roximaxullox- «Zodul-maod» nomli kitobida shunday debdi: «xadisning oxiridagi « **ikki ko'lini ikki bizzizidan dastlabki kuysin** » degan xadisni rivoyat

kiluvchiga almashtirib kolgan. Chunki bu xadisning boshlanishiga to'g'ri kelmaydi. Demak biz misolni emas aslini olamiz, **«ikki kolini ikki bizzizidan birinchi ko'ysin»** degani misol tarikasida aytilgan. Agar biz buni xadisning asliga qaytarmoqchi bo'lsak, xadisning turrisi **«ikki bizzasini ikkilangan holda birinchi ko'ysin» bo'lib o'tdi** . Demak sajdaga borayotganda avval bizni, kelin ko'lini, kelin ko'lini, chiroyli peshonasini va burni ko'yadi.